

PROTOKOLL

Møte i den norsk-finske grensevassdragskommisjonen, 9.-10.11.2021

1. Åpning av møtet

Møteleder og norsk formann Lisa B. Helgason åpnet møtet kl. 8.45. Møtet er digitalt¹.

Velkomst ved ordfører Svein Atle Somby, Karasjok kommune.

Kommisjonens emeritus formenn Kari Kinnunen og Bente Christiansen presenterer kommisjonens 40-årige historie.

2. Registrering av deltakere og godkjenning av dagsorden

Følgende medlemmer i kommisjonen var til stede: finsk formann Timo Jokelainen (Lapland ELY-senter), medlem Toini Sanila (Enare kommune), medlem Ilmari Tapiola (Utsjok kommune), varamedlem Mika Aikio (Utsjok kommune) og varamedlem Outi Mähönen (Lapland ELY-senter). Norsk formann Lisa B. Helgason (Statsforvalteren i Troms og Finnmark), medlem Svein Atle Somby (Karasjok kommune), varamedlem Helga Pedersen (Tana kommune) og varamedlem Anne F. Smeland (Statsforvalteren i Troms og Finnmark). Andre deltakerne framgår av vedlegg 1.

Dagsorden ble godkjent med et tilleggspunkt:

4.1.4. Orientering om bygging av ny bru ved Karigasniemi, ved formann Timo Jokelainen.

3. Kommisjonens anbefalinger fra 2019

I 2020 var møtet digitalt og det ble ikke utarbeidet anbefalinger. Kommisjonen ga to anbefalinger i 2019. Anbefalingene følges opp under respektive punkter på agendaen.

1. Tiltak for å hindre spredning av lakseparasitten *G. salaris* under punkt 10.2.
2. Mer forskning på villaksen i sjøfasen, er fulgt opp gjennom temaseminar om laks som ble gjennomført 8.11.2021.

4. TANAVASSDRAGET

4.1 Aktuelle saker i Tanavannområde: orienteringer ved kommunenes representanter

4.1.1. Tana kommune

Varamedlem Helga Pedersen fra Tana kommune orienterer om:

- Pukkellaksinvasjonen i Tanavassdraget. Over 60 000 pukkellaks gått opp og bare 2000 pukkellaks er tatt ut. Ordinært fiske etter laks stengt i 2021. Bekymringer om pukkellaksens innvirkninger på økosystemet, og særlig påvirkninger på vannkvaliteten. Bekymring og frustrasjon over at samordningen mellom landene ikke er god nok i bekjempelsesarbeidet. Videre bekymring er at det må avsettes nok ressurser og penger til effektive metoder for utfisking. Viktig å bruke lokal kompetanse, samt bygge opp lokal kompetanse.
- Nasjonalt villakssenter. Statlig institusjon som ble etablert i 2019 med fire enheter. Avdeling Tana har ansvar for elvesamisk kultur. Offisiell åpning i august 2021. Foreløpig en ansatt,

¹Grunnet pandemisituasjonen, ble kommisjonens møte for andre året på rad gjennomført digitalt. I pausen 9.11.2021, deltok kommisjonen på digitalt besøk på Sametinget i parlamentsbygget: <https://sametinget.no/om-sametinget/besoke-parlamentsbygget/>

men man har et ønske om å bemanne opp i årene som kommer. Eget bygg på sikt, samt samlokalisering med andre kompetansemiljøer. Senteret har tre hovedoppgaver: a) arena for formidling av kunnskap om villaksen og arena for dialog, b) opplæring barn og unge, c) bygge opp utstilling som kan bli en attraksjon. Manglende tillit mellom lokale fiskere på den ene siden, og forvaltning og forskning på andre siden. Viktig med dialog for å få til en bærekraftig forvaltning.

Sakkyndig Erlend Eide, Tana kommune, orienterer om vannforvaltning

- Hovedplan for vannforsyning 2010-2017 og Hovedplan for avløp 2012-2018 skal revideres i perioden 2020-2023.
- Nytt renseanlegg i Tanabru er tatt i bruk. Utslippstillatelse er gitt til inntil 1500 PE. Dagens belastning anslås å være ca. 850 PE. Det nye anlegget er fortsatt i innkjøringsfase.
- Julelv-vassdraget: gjenoppretting av flommark i hovedelven ved flytting av 1,5 km forbygning og 7 mindre tiltak i hovedelven og sideløpene Hanaelva og Morsobekken. Det ses på flere tiltak i fremtiden.
- Vandringshinder for fisk: tiltak i Basavžžejohka og fjerning av forbygning på nordsiden av hovedelven ligger inne som tiltak for neste planperiode.
- Pålegg om fiskeribiologiske undersøkelser er gjennomført, i øvre og nedre del av hovedelven og sideelvene Hanajohka og Basavžžejohka. Sluttrapport fra undersøkelsene i årene 2019-2021 ventes i mars 2022.
- Koordinering Tana vannområde: kommunene Gamvik, Karasjok og Tana. Prosjektstilling som vannområdekoordinator varer ut 2021 (40%). Stillingen skal gjøres fast fra 2022 og samordnes med arbeidet i Sør-Varanger. Gitt innspill til vannforvaltningsplan for norsk-finsk vannregion. Innspill fra vannområdet gitt til grensevassdragskommisjonen: 1) Forebygge gyro-smitte og 2) Tiltak lav laksebestand.

4.1.2. Karasjok kommune

Sakkyndig Torgrim Kemi Karasjok kommune orienterer om:

- Vann- og avløpsprosjekter som er vedtatt i budsjett for 2021: Ledningsanlegg Vullošguolba – renseanlegget (Detaljprosjekt - utførelse), Tana River II (Utredning), Forprosjekt ledningsanlegg – sentrum nord, Vannskade Karasjok renseanlegg (Detaljprosjekt – utførelse), Ledningsanlegg Eisevarre (Detaljprosjekt – prosjektering), Utslipps, overløpsledning og overløpsarrangement Karasjok renseanlegg (Detaljprosjekt - utførelse).
- Utslippstillatelse Min njuovahat/ Min Boazu. Modulbasert slakteri i Karasjok. Midlertidig påslippstillatelse finnes. Arbeides med en permanent påslippstillatelse til kommunens renseanlegg.

4.1.3. Utsjoki kommune

Kommisjonsmedlem Ilmari Tapiola orienterer om situasjonen i Utsjoki kommune:

- Det er ansatt en avløpsrådgiver i Utsjoki for å forbedre behandling av avløpsvann i spredt bebyggelse.
- Man skal reagere i god tid på problemer forårsaket av pukkellaks som eutrofiering av elva og strandområder.
- Det er ferdigstilt nytt hotell i Utsjoki og avløpsvann derfra behandles i renseanlegget ved Utsjoki tettsted. Inarin Lapin Vesi Oy/as har ansvar for vann og avløp i Utsjoki kommune.

Kommisjonens varamedlem Mika Aikio tilføyer følgende:

- Gratulerer til Tana kommune med nytt villakssenteret, det er sikkert behov for det.
- Manglende på tillit mellom lokale aktører og myndigheter i regulering av fisket.
- Oppstartede reguleringsplaner som er til gjennomgang for tiden er Utsjoki tettsted (kirkestedet) og Karigasniemi. Planen for strandnære soner i Utsjoki er påklaget og dermed ikke rettskraftig.

4.1.4. Karigasniemi bro – ny bru

Formann Timo Jokelainen informerer om prosjektet for bygging av ny bru i Karigasniemi. Det er i samarbeid mellom finske og norske myndigheter igangsatt prosjekt for å fornye Karigasniemi bro. Ifølge preliminnære planer skal den nye broen bygges ved siden av den gamle. Den nye broen skal

være skråstilt i lengderetning. Videre fremdrift i prosjektet forutsetter godkjente planer, tillatelser og andre nødvendige prosedyrer i begge land.

Konklusjon: Orienteringene fra kommunene tas til etterretning. I saken om ny bro ved Karigasniemi skal kommisjonen holdes underrettet om fremdriften.

4.2 Orientering om status i sak - Mudringen av farleden til Leirpollen

Helga Pedersen orienterer om status. Bakgrunn for tiltaket er farledsikkerhet og nye regler. Kystverket har konsekvensutredet tiltaket. Statsforvalteren har gitt innsigelse til reguleringsplanen. Foreløpig så skjer det ikke noe i prosjektet grunnet omorganisering i Kystverket.

Konklusjon: Kommisjonen ønsker å bli holdt orientert, saken tas opp på neste møte.

4.3 Mudring i Utsjokelva ved Patoniva

Timo Jokelainen orienterer om mudring i Utsjokelva ved Patoniva. Lappland ELY-senter mottok høsten 2020 meldinger om mudring i Utsjokelva ved Patoniva. Lappland ELY-senter anmeldte saken til politiet 11.11.2021. Det ble gjennomført befaringsområde ved Patoniva 17.11.2020 av representanter fra Lappland ELY-senter, Naturressurssenteret Luke og politiet. Representanten fra Luke gjennomførte dykkinger i området. Saken er fortsatt under behandling hos politiet.

Diskusjon og spørsmål:

Anne Smeland kommenterer at det vil være bra at kommisjonen holdes orientert i saken. Timo Jokelainen bekrefter at det orienteres om saken når noe kommer frem.

Konklusjon: Kommisjonen ønsker å bli holdt orientert, saken tas opp på neste møte.

4.4 Situasjonsrapport - forbud mot vannskuter

Timo Jokelainen orienterer om situasjonen på finsk side. Vedtaket gjort av Lappland ELY-senter ble opphevet av Nord-Finlands forvaltningsdomstol i november 2020. Dermed gjelder forbudet ikke i Finland. I etterkant av vedtaket i saken, er myndigheten i samsvar med lov om ferdsel til vanns, flyttet til Traficom.

Medlem Svein Atle Somby, Karasjok kommune og sakkyndig Erlend Eide, Tana kommune orienterer om status på norsk side. Tana og Karasjok kommuner hadde felles vedtaksforslag ute på høring. Forslag til vedtak ble omgjort av Karasjok kommune. Statsforvalteren i Troms og Finnmark har i ettertid opphevet Karasjok kommunens vedtak som ulovlig. Karasjok har ikke vannskuterforbud i dag. Det har ikke vært stor pågang og kjøring med vannskutere, slik man fryktet.

Tana kommune har forbud om bruk av vannjetaggregat (vannskuter) fastsatt av kommunestyre 4.4.2019². Vannskuterforbudet i Tana kommune har medført at det ikke er mulig å kjøre opp langs hele vassdraget, og dette har resultert i at det også blir mindre kjøring i Karasjok og Utsjok. Selv om kjøring med vannskuter ikke er utbredt i Karasjok og Utsjok, er det en viss bekymring for at kjøring med vannskuter kan øke faren for gyro-smitte.

Diskusjon og spørsmål:

Det ble konstatert i diskusjonen at vannskuterkjøring foreløpig ikke er et utbredt problem i Karasjok og Utsjok.

Konklusjon: Kommisjonen ønsker å følge med på situasjonen og tar opp temaet om vannskuterforbud ved behov. Bekymringen er blant annet økt fare for gyro-smitte.

²<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2019-04-04-569>

4.5 Orientering om overvåking og oppfølgingstiltak –prosjekt Tana River Interreg I

Sakkyndig Ilona Grekelä orienterer om prosjektet Tana River Interreg I som har som målsetting å forbedre og øke kunnskap om miljøtilstand i og ved Tanavassdraget. Luke har ansvar for Laksedatabase (Lohitietokanta) som oppdateres kontinuerlig. Informasjon om vandringshindre skapt av veikulverter og behov for utbedring av disse er samlet i én rapport. Det er laget et felles program for overvåking av Tanavassdraget. Programmet omfatter både langtidsovervåking gjennomført av myndigheter og pålagt resipientovervåking av renseanlegg. I tillegg bidro prosjektet til at kunnskapsgrunnlaget for sjeldne naturtyper og arter i Tanadalen ble styrket, samt at skjøtselstiltak i verdifulle tradisjonslandskap ble gjennomført.

Diskusjon og spørsmål:

- *Anne Smeland kommenterer at lange tidsserier er viktig i overvåking av vannkvalitet og at påvirkninger av pukellaks på vannkvaliteten også bør følges opp.*
- *Avløp og status for resipientovervåking på norsk side. Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for avløpsrenseanlegget i Karasjok kommune. Under tilsyn ble det avdekket avvik, og rapport er under arbeid og ikke offentliggjort enda. Renseanlegget i Tana kommune er under 2 000 PE og for dette anlegget er kommunen forurensningsmyndighet. På mindre anlegg under 2000 PE er det ikke krav om årlig resipientovervåking, men man har en plikt til å ikke forurense og til å dokumentere at man ikke forurenser. Det er viktig med oppfølging av de mindre anleggene gjennom resipientovervåking for å få god nok status for miljøtilstanden i resipienten.*
- *Statsforvalteren takker for godt samarbeid og gode resultater i prosjektet. Angående fiskevandringshinder nærmer man seg slutten av oppryddinga, og det er kun noen mindre utbedringer som gjenstår. Disse vil bli fulgt opp gjennom vannregionplaner og det tas sikte på å utbedre disse under planlagt veiarbeid. Så er det viktig å følge med på at det ikke blir laget nye fiskevandringshinder.*
- *Annukka Puro-Tahvanainen kommenterer at under høring av vannforvaltning på finsk side kom det opp et spørsmål knyttet til landbruk langs Tanaelva med eventuelle påvirkninger på vassdrag. Kan man finne informasjon om landbrukspåvirkninger på vassdrag?*
- *Erlend Eide svarer at det er lite landbrukspåvirkning på Tanavassdraget. Anne Smeland tilføyet at Statsforvalteren i Troms og Finnmark har gjennomført overvåkingstiltak i Tana i 2021 og rapporten om dette vil bli gjort tilgjengelig.*
- *Erlend Eide kommenterer videre om Rustefjelbma renseanlegg. Det ble kommentert at det er gjort undersøkelser i saken, men at man finner ikke kilden til forurensing. Det er tatt flere prøver og prøvene vil bli analysert i løpet av vinteren. Saken følges videre.*

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringen til etterretning. Videre samarbeid om miljøovervåking og vannkvalitet i Tanavassdraget er viktig.

4.6 Resultater Tana River Interreg II prosjektet

Paulus Lepistö fra Inarin Lapin Vesi Oy forteller om prosjektet Tana River Interreg II som gjennomføres av Inarin Lapin Vesi Oy samt Utsjoki, Karasjok og Tana kommuner. Prosjektet består av to deler (arbeidspakke/WP 1 og WP 2). Arbeidspakke/WP 1 omfatter utredning av mulighetene for samarbeid om vannforsyning mellom Karigasniemi bygd og Karasjok tettsted. I arbeidspakke/ WP 2 utredes belastningen på Tanaelva fra separate avløp (=avløp fra bebyggelse som ikke er tilknyttet sentralt avløpssystem). I WP 1 har man etter anbudsrunde valgt et konsulentselskap (Ramboll Finland Oy/as) til å utarbeide hovedplan for vannforsyning, arbeidet er nå i slutfasen. Som tilleggsarbeid har man bestilt en utredning om grunnvannskapasitet i området for Karigasniemi vannuttak. Dette for å finne ut av om det er forutsetninger og stor nok råvannskilde for samarbeid om slik vannforsyning. Utsjoki kommune har ferdigstilt kartleggingsarbeidet knyttet til WP 2 og gått i gang med å utarbeide sluttrapport. Det er ansatt en avløpsrådgiver for prosjektet i kommunen.

Erlend Eide orienterer om Tana kommunes del i prosjektet. Kommunen deltar i arbeidspakke 2 (WP 2) – kartlegging og tilsyn med separate avløpsanlegg. WP 2 er forsinket, men kartlegginga er startet opp. Det er over 1100 separate anlegg i Tana kommune.

Torgrim Kemi orienterer for Karasjok kommunes del i prosjektet, kartlegging og tilsyn med separate avløpsanlegg. Det er ulike normer for beregning av forurensningsbelastningen i Norge og Finland.

Kartlegginga viser at det er 243 separate anlegg hvor 599 personer er bosatt. I all hovedsak er det infiltrasjonsanlegg, men også noen få sandfilteranlegg. Mange anlegg fungerer ikke etter forskriftens miljøkrav. For separate anlegg ble det lagt fram følgende PE-beregning benyttet til forurensningsberegning: Boliger – 599 PE, Fritidsboliger 4 PE, Næring – 44 PE. Totalt – 647 PE. 2032 personer er tilknyttet kommunalt anlegg.

For prosjektet er det fortsatt noe gjenstående arbeid:

- Beregning av total forurensningsbelastning fra alle anlegg
- Overordnet vurdering av renseseffekt
- Sammenstilling av kartleggingsarbeid for alle de 3 kommunene
- Felles strategi for videre arbeid og tilsyn, samt utarbeide rapport

Prosjektet ferdigstilles i løpet av juni 2022.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene til etterretning. Viktig at kommunene jobber videre med vannforsyning og avløpssamarbeid over grensa.

4.7 Restaureringstiltak i Julelva, Austertana

Knut Aune Hoseth fra NVE orienterer om miljøtiltak i Julelva. Omfattende flomsikringsarbeid fra 1960 og 1970 tallet, med store inngrep for å flomsikre mindre vassdrag som Julelva. Nå arbeider man med tilbakeføring og reetablering av naturlige vassdrags-prosesser. Tiltaket er gjennomført i tett samarbeid med Tana kommune. Tiltaket er del av ReArc-prosjektet³.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene til etterretning.

5. NEIDEN- OG MUNKELVASSDRAGET

5.1. Aktuelle saker i Neidenvassdragets nedbørsfelt: orienteringer ved kommunene

Enare kommune

Kommisjonsmedlem Toini Sanila orienterer om situasjonen ved Neidenvassdraget:

- Det var stor forventning til økt fisketurisme sommeren 2021 på grunn av fiskeforbudet i Tana, men det var ganske få fisketurister og liten laksefangst.
- Man er bekymret for tilstanden til laksebestandene i Neidenelva, og om man må innføre fiskeforbud også for Neidenelva. Fisketiden kan kortes ned i sluttseasonen (slutten av august). Bare mindre fisk går opp fisketrappa; er det mulig å gjennomføre tellinger av antall fisk lengre nede i elva?
- Tiltak for uttak av pukkellaks kreves, og alt skal gjøres for å ta pukkellaksen ut.
- Studie om forekomst av mikroplast i Neidenvassdraget er gjennomført og man har også tatt prøver i sjøen i høst.

Anne Smeland kommenterer at akkurat i dag avholdes det møte i Sevettijärvi angående fisket i Neidenelva.

6. PASVIKVASSDRAGET

6.1. Aktuelle saker i Pasvik vannområde: orienteringer ved kommunenes representanter

Enare kommune

Kommisjonsmedlem Toini Sanila orienterer om situasjonen ved Pasvikvassdraget:

³ReArc - Ecological Restoration of Arctic Rivers - Kolarctic ENI CBC-prosjekt.

- Restaurering av Kirakkajoki, det vil si tilbakeføring av vandringsforbindelse mellom Enaresjøen og vassdraget Kirakkajoki, er under arbeid.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene fra Enare kommune til etterretning.

6.2 Flerbruksplan for Pasvik og Grense Jakobselv – Kolarctic ENI CBC-prosjekt

Anne Smeland, Statsforvalteren i Troms og Finnmark orienterer. Prosjektet ble avsluttet 30.9.2021. Resultatet er en felles omforent tre-lands flerbruksplan, inkludert tiltaksprogram for årene 2021-2030. Dette er et verktøy for fremtidig miljø- og vannforvaltning for elvene Pasvik og Grense Jakobselv. Over 35 organisasjoner har bidratt og samarbeidet om planen. Tiltaksprogram (PoM) inneholder følgende felles tiltak for begge elver: Forurensing fra industri (1 tiltak), Miljøundervisning og -opplysning (5 tiltak). I Pasvikelvas nedbørsfelt: Vassdragsregulering (11 tiltak), Avløpsvann fra bebyggelse (5 tiltak), Sjøpelfyllinger (4 tiltak), Gullgraving/ gullvasking (4 tiltak), Skogbruk (1 tiltak), Reindrift (1 tiltak) og Økologiske effekter av turisme (9 tiltak). I Grense Jakobselv/Vuoremijoki nedbørsfelt: Naturvern (3 tiltak), Pukkellaks (1 tiltak) og Erosjonsvern og kanalisering (1 tiltak). Iverksettelsen av tiltak i planen følges opp på årlige møter og det rapporteres til grensevassdragskommisjonen og norsk-russisk miljøvernkomisjon.

Anbefaling: Kommisjonen har utarbeidet et utkast til anbefaling om iverksettelse av tiltakene i flerbruksplan for Pasvik og Grense Jakobselv.

Diskusjon og spørsmål:

- *Ilona Grekelä kommenterer at resultatet av flerbruksplanen er et skritt i riktig retning fremover, men at ambisjonene for fremtiden bør være enda høyere. Vi har felles overvåkingsprogram og gode overvåkingsdata, nå har man dette tiltaksprogrammet med konkrete og bindende tiltak. Nå begynner selve arbeidet med å iverksette tiltakene i planen. Takker alle for et godt samarbeid.*
- *Natalia Polikarpova, Pasvik zapovednik/ Pasvik naturreservat: base for videre samarbeid og takker alle for samarbeidet.*
- *Timo Jokelainen etterspør mer info om planer for prosjekt «zero»/ miljøtilstanden år 0 etter nedleggelsen av Nikkelverket. Anne svarer: Norsk side ønsker fortsatt overvåking og aktivitet. Etter nedleggelsen av smelteverket er det viktig å følge med på restitusjonen av naturen. Ønsket er å bygge videre på det vi har, samt se på muligheten til å utvide forsknings- og overvåkingsaktivitet på utvalgte tema. Se på evt. revisjon i overvåkingsprogrammet, basert på nye prosjekter og ny kunnskap. Norge ønsker på sikt et nytt internasjonalt felles miljøstatusprosjekt. Norsk-russisk miljøvernkomisjon går inn i en ny programperiode 2022-2024, og ønsket om nye prosjekt er meldt inn til dette arbeidet. «Zero-seminaret» er ett ledd i kartlegging av interesse for ett fremtidig miljøstatusprosjekt, seminaret gjennomføres 16.-17.11.2021.*
- *Anne Smeland kommenterer videre om arbeidet med Pasvikørreten Pasvikvassdraget er foreslått som nasjonalt storørretvassdrag. Statsforvalteren arbeider sammen med regulant og grunneier om et frivillig prosjekt for å kartlegge naturlig reproduksjon.*
- *Flerbruksplanen er også meldt inn som frivillig initiativ til biomangfoldkonvensjonens arbeid (CBD voluntary commitment⁴) og samarbeidet får dermed også global oppmerksomhet.*

6.3 ReArc-prosjekt (Ecological Restoration of Artic Rivers) - Kolarctic ENI CBC-prosjekt

Marko Kangas fra Lappland ELY-senter informerer om ReArc-prosjektet. Prosjektet ledes av Norrbottens Länsstyrelse fra Sverige og deltakere er EcoCentre fra Russland, Lappland ELY-senter og Metsähallitus (Statsskog) fra Finland samt NVE fra Norge. Målet med prosjektet er å utveksle erfaringer og kunnskap tilknyttet kartlegging og restaurering av elver. Under prosjektet kartlegges tilstanden til og behov for restaurering av (i alt 200 km) elvestrekninger, og man gjennomfører restaureringstiltak av elvehabitat (av sammenlagt 200 km). Videre fjernes ulike typer vandringshinder og over 500 km elvestrekning tilgjengeliggjøres for elvefauna som en del av prosjektet. I nedbørsfeltet for Enaresjøen er alle veikulverter undersøkt og vurdert med tanke på om de representerer vandringshindre for akvatiske organismer. Totalt ble det kartlagt 743 veikulverter og 45 % av dem ble vurdert til å være vandringshindre for akvatiske organismer. I tillegg ble restaureringsbehovet, i

⁴<https://www.cbd.int/action-agenda/contributions/action/?action-id=61a496e60d755800016e2c5c>

vassdrag som er påvirket av menneskelig aktivitet (som f.eks. tømmerfløting), kartlagt for vassdrag som renner ut i Enaresjøen.

6.4 Orientering om status i arbeidet med utbedring av dam Mänika ved Skogfoss kraftverk

Knut Aune Hoseth, NVE orienterer om miljø- og sikkerhetskrav i kraftverksdammer og tilhørende installasjoner. Sikkerhet er viktig, og konsekvenser ved skader og brudd på slike installasjoner kan få katastrofale følger. Langs Pasvikelva er det bygget syv kraftverk, fem er russiske og to er norske. Overenskomst fra 1950-60 tallet, beskriver også rutiner og rettigheter til vedlikehold og oppgradering på kraftverk, demninger og tilhørende installasjoner. NVE har gitt pålegg om utbedring av dam Mänika ved Skogfoss kraftverk. Det er gjennomført møte med relevante russiske myndigheter i 2018, om saksbehandlingsgangen, forut oppgraderingen. NVE er norsk myndighet, og har gitt tillatelse til både teknisk utførelse og miljømessig oppgradering av dammen innenfor rammen av overenskomsten mellom Norge og Russland. Det vil også utføres tiltak i areal på russisk side som ikke inngår i overenskomsten mellom landene, og som nå er vernet som naturreservat. Russiske myndigheter må gi tillatelse til disse tiltakene. Status i saken per d.d.: NVEs godkjenning av utbedring av dam Mänika er oversatt til russisk og oversendt russisk myndighet til orientering. NVE har også sendt søknad til russiske myndigheter om tillatelse til deltiltak som ikke inngår i overenskomsten og som ligger i russisk naturreservat. Der står saken i dag.

6.5 Kort orientering om museumsprosjekt vannkraftverker

Knut Aune Hoseth, NVE, orienterer om prosjektet *Kraft, kunnskap og kontekst i et vannkraftlandskap*. Siden år 2000 har NVE skaffet oversikter over, og kulturminnefaglig vurdert bygg og anlegg i vassdrags- og energisektoren. Skogfoss elvekraftverk i Pasvikelva er et av 27 norske kraftverk som er vurdert som bevaringsverdig. Prosjektet skal bidra til at vannkraftverk kan beskrives på nye måter og som større helheter⁵. Det vanlige er at enkeltelementer, som en dam, en turbintype eller en oppsiktsvekkende fasade får størst oppmerksomhet. Et mer helhetlig grep vil skape større forståelse for hvordan ulike elementer, som et magasin, en kraftstasjon, en dam, en kraftledning m.m., er forbundet med hverandre. Det vil gjøre forvaltningen av vannkraftens kulturarv bedre. Prosjektet benytter elvekraftverket Skogfoss i Finnmark og magasinkraftverket Nea i Trøndelag som eksempler. Prosjekts leveranser: Fagrapport med anbefalinger til hvordan kulturminnefaglig dokumentasjon av kraftverk som helhetlige systemer i landskapet kan utføres. Kortfilm tatt med drone om Skogfoss elvekraftverk i Pasvikelva. Kartfortelling om Nea magasinkraftverk i Øst-Trøndelag. Disse leveranser ferdigstilles i desember 2021.

6.6 Orientering om revidert utslippstillatelse for Sydvaranger drift AS

Kari Kjønningsen fra Miljødirektoratet orienterer om revidering av tillatelsen til Sydvaranger drift AS. Sydvaranger drift AS planlegger produksjon av 3,5-4,5 mill. tonn jernmalm-konsentrat årlig, fra dagbruddsdrift. Det er søkt om deponering av avgang til sjødeponi i Bøkfjorden, ca. 450 m fra land på 28 m dyp. Gråberg vil bli deponert i gråbergtipper på land. For å kunne gjenbruke prosessvannet er det søkt om å få benytte kjemikalet magnaflokk. Bedriften har tillatelse til å drenere vann fra dagbrudd til Pasvikvassdraget dersom vannet har en vannkvalitet som ikke vil gi negative effekter i resipienten. Dette må kunne dokumenteres. Bedriften har tidligere benyttet seg av tillatelse til å drenere vann østover, og ønsker fortsatt å ha denne muligheten ved gjenopptagelse av gruvedriften. Det vil ikke forekomme utslipp direkte til Pasvikelva. Status i saken per d.d.: Miljødirektoratet går nå gjennom utredninger og høringsinnspill, samt bedriftens kommentarer til disse. Kan ikke angi tidspunkt for hvor lang tid revideringen av tillatelse vil ta.

Diskusjon og spørsmål:

- *Anukka Puro-Tahvanainen spør om hva det er som går i sjødeponi. Svar: Utslipet til sjødeponi i Bøkfjorden, er utslipp etter prosessen, restmasse. Gråberg deponeres på land i gråbergdeponi.*
- *Anne Smeland spør videre om hvordan de indirekte utslippene foregår til Pasvikelva. Svar: Ikke direkte utslipp til Pasvikelva, drenering fra dagbruddene. Kvaliteten på dreneringsvannet må dokumenteres og det tillates ikke at utslippet har negativ påvirkning på resipienten.*

⁵<https://www.nve.no/om-nve/vassdrags-og-energihistorie/om-oppdraget/pagaende-prosjekter/vannkraftens- skaper-landskap-og-kulturmiljoer/> og <https://www.nve.no/om-nve/nves-utvalgte-kulturminner/>

- *Natalia Polikarpova spør om bedriftenes rapporteringsprosedyrer for utslippet til fjorden og om mengdene vann som tas fra Pasvikelven. Svar: Miljødirektoratet følger opp egenrapporter fra bedriften som blir sendt inn årlig. I tillegg følges bedriften opp gjennom tilsyn og dialog. Sydvaranger drift AS rapporterer til Miljødirektoratet på det som kreves i utslippstillatelsen. Bedriften har ikke brukt vann fra Pasvikelva, og har heller ikke direkteutslipp til Pasvikelva.*

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene under punkt 6. til etterretning.

7. VANNDIREKTIVET OG FLOMDIREKTIVET

7.1 Status for vannforvaltningsarbeidet i den internasjonale vannregion

7.1.1. Orientering fra Finnmark

Mikkel Kvernstuen, Troms og Finnmark fylkeskommune orienterer om status for vannforvaltningsarbeidet i den norske delen av internasjonal vannregion og status for oppdatering av vannforvaltningsplan 2022-2027. Planlegging og oppdatering er ferdig, nå pågår godkjenning av planen. Vannregionutvalget har godkjent planen i oktober 2021, fylkestinget skal godkjenne planen i desember 2021. Planen oversendes Miljødirektoratet innen 31.12.2021. Våren 2022 er det nasjonal godkjenning. Prioriteringer i tiltaksprogram for norsk del: vannforekomster med viktige brukerinteresser (fiske, friluftsliv etc.), vannforekomster som krever særskilt beskyttelse (nasjonale laksefjorder, drikkevannskilder etc.), økt fokus på kunnskapsinnhenting, samt forebyggende og avbøtende tiltak – opprettholde god tilstand og klimatilpasning. Utvalgte tema som har behov for ressurser: pukellaks, avløp, drikkevann og plastforurensing. Tiltaksprogram: regionalt tiltaksprogram for hele vannregionen – regionalt perspektiv på alle påvirkninger og tiltak. Lokale tiltaksprogram – lokalt perspektiv på kommunale tiltak, utfordringer og behov. De fleste vannforekomster skal oppnå standard miljømål i 2027, miljømål utsatt til 2033 for store deler av Tanavassdraget og vannforekomster påvirket av tidligere utslipp fra Nikel (Pasvik). Vannforekomster påvirket av vannkraft har mindre strenge/tilpassede miljømål.

Koordinering av norske og finske vannforvaltningsplaner: planprosess og frister ble harmonisert, harmonisering av miljøtilstand, beskrivelse av påvirkninger og miljøtilstand, beskrivelse og samordning av tiltak, samordning av overvåkingsprogram, samt forslag til forbedringer der vi har utfordringer. Resultat: felles sammendrag av norske og finske vannforvaltningsplaner. Videre arbeid: følge opp vedtatte tiltak, målsettinger og prioriteringer, sikre tilstrekkelige ressurser, sikre manglende virkemidler, samt god dialog og koordinering mellom tiltakshavere. Om organisering hos fylkeskommunen: Troms og Finnmark fylkeskommune skal splittes til to organisasjoner.

7.1.2. Orientering fra Lappland

Annukka Puro-Tahvanainen orienterer om status for vannforvaltning i Lappland. Forslag til vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer har vært på høring 2.11.2020-14.5.2021. Nasjonale og regionale møter for interessegrupper og internasjonal høring ble arrangert samtidig med høringen. Vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammene er presisert etter uttalelser fra høringen og på bakgrunn av nasjonale retningslinjer. Vannforvaltningsplanene er oversendt Miljødepartementet i begynnelsen av november og statsråd kommer til å godkjenne planene i desember 2021. Samarbeid i den felles norsk-finske vannregionen har pågått samtidig med forberedelser av de nasjonale vannforvaltningsplanene. Under planleggingen har man sett nærmere på bl.a. belastning på vassdrag, avgrensning og klassifisering av vannforekomster og felles tiltak for å forbedre vannstatus. Forbedring av samarbeid i planlegging av vannforvaltning ville forutsette avgjørelse på nasjonal plan, samarbeid bl.a. om klassifisering av vassdragstilstand og harmonisering om avgrensning og samkjøring av frister knyttet til planlegging av vannforvaltning.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene under punkt 7. til etterretning.

8. Øvrige saker

8.1 Situasjonsrapport av fylkesplan for Nord-Lappland

Timo Jokelainen orienterer om status for fylkesplan for Nord-Lappland. Styret i Lapplands forbund sendte i mai 2021 fylkesplanen for Nord-Lappland tilbake til sin administrasjon for ny utarbeidelse. Årsaken til dette var Ishavsbanen og bygging av kraftlinje, som kommunene Utsjok og Enare og

Sametinget motsatte seg. Utarbeidelse av planen fortsetter med myndighetshøring, og målet er at planen skal bli klar til å behandles i styret av Lapplands forbund i slutten av 2022.

8.2. Nasjonalt verdifulle landskap i Finland, inkludert informasjon om arbeid med opprettelse av landskapsvernområde i Tanadalen på finsk side

Timo Jokelainen orienterer om status for utredning av nasjonalt verdifulle landskap i Finland og opprettelse av landskapsvernområde i Tanadalen.

Miljødepartementet er i gang med å oppdatere nasjonalt verdifulle landskapsområder i Finland. Utredningen tar utgangspunkt i nye kartlegginger, og de foreslåtte verdifulle landskapene vil omfatte flere områder som representerer samiske kulturlandskap sammenliknet med før. Saken vil avgjøres i statsråd.

Opprettelse av landskapsvernområde i Tanadalen er satt i gang på initiativ fra Utsjoki kommune. Området ligger i Tanaelvdalen med Tanaelva og norskegrensen som grense i vest. De østlige delene av området strekker seg cirka 40 km fra Biesjohka (Piesjoki) til Nuvvus i Paistunturi ødemark. Det er arrangert høring blant grunneiere og myndighetshøring frem til 30.10. Lappland ELY-senter fremlegger Miljødepartementet forslag om opprettelse av landskapsvernområde, hvis saken blir positivt mottatt.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene under punkt 8. til etterretning.

9. Diskusjon om anbefalinger og konklusjoner fra møtet

Tre forslag til anbefalinger ble diskutert: 1) Tiltak for å kontrollere forekomsten av pukkellaks i grenseelver, 2) Iverksettelse av tiltaksprogram for Pasvikvassdragets flerbruksplan, 3) Miljøovervåking i grenseområdene mellom Norge, Finland og Russland.

10. FORSKNING PÅ OG VERN AV FISKEBESTANDER

10.1 Orientering: Nåværende situasjon for fiskeriavtalen i Tanaelva

Julie Gjørtz Howden, Klima- og miljødepartementet orienterer om endringer i fiskereglene for Tanavassdraget. Avtalen trådte i kraft i mai 2017. Artikkel 5 sier at partene skal ha felles regler om fisket på grensetrekningen og at fiskereglene gjelder i fem år fra avtalens ikrafttredelse. Anmodning om endring skal fremsettes senest to år før utløpet av gyldighetsperioden. Ønske om endringer fremsatt av Norge i november 2019, nasjonale prosesser i løpet av våren 2020, bilaterale møter (digitalt) og befaring gjennomført i perioden juni 2020 og vinteren 2021. Statusrapport for laksebestandene i Tanavassdraget kom i januar 2021 – ga nye perspektiver på behovet for endringer. Våren 2021 ble det enighet om å sette forhandlingsprosessen på pause, og innhente et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Overvåkings- og forskningsgruppen har fått et tilleggsmandat fra departementet i oktober 2021: i mandatet stilles det konkrete spørsmål knyttet til en gjenåpning av fisket. Blant annet: hvor stort det høstbare overskuddet bør være, hvor presist kan dette overskuddet beregnes, tidsangivelse for gjenoppbyggingen av bestandene, samt alternative forvaltningsmetoder basert på tellinger og kvoter. Disse vurderingene vil danne grunnlaget for videre forhandlinger. Videre prosess: gjeldende fiskeregler er gyldige til mai 2022, noteveksling 27.10 – avtale om å forlenge gyldighetstiden med to år, frem til mai 2024. Forhandlingene vil starte opp igjen tidlig i 2022.

Tapio Hakaste fra Finlands jord- og skogbruksdepartement orienterer om den innebygde fleksibiliteten i avtalen om fisket (avtalens artikkel 6). Fiskereglene kan endres årlig for å sikre levedyktige fiskebestander, for å beskytte eller gjenoppbygge svekkede bestander/ bestander i fare for å bli svekket. Endringer tar utgangspunkt i fellesrapporten om laksebestandenes tilstand og utviklingsretning, som er utarbeidet av felles overvåkings- og forskningsgruppe. Ansvarlige myndigheter og fiskerettshavere i begge land deltar i vurderinger. Tilleggsbegrensninger i fiskeforskriftene er sannsynlige, eller til og med fortsatt fiskeforbud. Endringer må tre i kraft senest innen begynnelsen av april. Nasjonalt behandles saken med Sametinget og forvaltningsgruppen for laksebestandene i Tanavassdraget.

Diskusjon og spørsmål:

- *Helga Pedersen slår fast at det er viktig å finne en løsning støttet lokalt og at de lokale skal ha tillit til beslutningstakere. Hun spurte hvordan man sikrer at avgjørelsene baseres på kunnskapsgrunnlag inkludert den lokale kunnskap. Er lokalbefolkningen med også i den finske delegasjonen? Hva er situasjonen i Finland for hytteeierne fiskerettigheter?*
- *Tapio Hakaste svarer at lokalt nivå er representert i delegasjonene både i Finland og i Norge. Finland og Norge har ulik praksis knyttet til fiskerett for eiendomsinnehavere bosatt utenfor området.*
- *Mika Aikio støttet Helga Pedersens synspunkter. Han slo fast at Luke (Naturressurssenter) på oppdrag av Jord- og skogbruksdepartementet har satt i gang en utredning om sosioøkonomiske påvirkninger av laksefiskeforbudet. Videre spør Mika om man på norsk side har begynt prosess for evt. stenging av fisket i 2022? Julie Gjørtz Howden svarer at det er pågående prosess, og det er gjennomført møter og konsultasjoner med Sametinget om temaet for gjenåpning av fisket, samt ivaretagelse av tradisjonskunnskap i fisket. Prosessen pågår.*

10.2 Orientering –Statusrapport om *Gyrodactylus salaris*– forebygging av spredning til laksefisk i Tana- og Pasvikvassdraget.

10.2.1 Tiltak på finsk side

Hanna Kuukka-Anttila fra Mattilsynet (Ruokavirasto) orienterer om forebygging av spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* til vassdragsområder i Øvre Lappland. Tanaelva og Neidenelva er offisielt frie for parasitten *G. salaris* basert på EUs delegerede forordning 2021/260. Pasvikelva, Munkelva og Tulomaelva danner en buffersone. Vedtaket gir lovgrunnlag for beskyttelse av området mot smitte. Med bakgrunn i EUs forordning er det bare lov å flytte fiskearter som er disponert for, og som sprer *Gyrodactylus salaris*, fra andre friske områder. Flytting av levende fisk til et friskt område, eller buffersone, eller fra buffersone til et friskt område fra andre steder i Finland, er forbudt med et nasjonalt vedtak. Befruktede kjønnceller av fisk kan flyttes fra andre steder i Finland til et friskt område, eller buffersone, forutsatt at rognen er behandlet med en metode som ødelegger eventuell *G. salaris* på rognoverflaten. Innføring av agnfisk fra andre vassdragsområder, eller å flytte dem mellom beskyttede vassdrag er også forbudt. Det er forbudt å sløye fisk innført fra andre vassdragsområder, eller å tilføre sløyeavfall til vassdrag. Videre skal båter, kanoer, fiskeutstyr og -redskaper først være tørket eller desinfisert før de kan brukes i disse nevnte vassdragsområder.

I tillegg har man regelmessig overvåking av eventuell forekomst av *G. salaris* i Tana-, Neiden-, Pasvik- og Tulomavassdrag og i Torneelva. Risikoen for *G. salaris*-smitte blir informert om på internett og med brosjyrer, skilting og plakater på steder der fiskekort selges og langs veier. Det er laget en plan for utarbeidelsen av beredskapsplanen i 2013, men selve planen er ikke utarbeidet. Utarbeiding av beredskapsplanen vil forutsette samarbeid med Norge og trenger prosjektfianisering. I prosjektet GyroSTOP benyttes metoden eDNA (miljøDNA) for å oppdage *G. salaris* i vannprøver og oppdatert informasjon om parasittens spredning i Norge, Russland og Finland fremskaffes.

10.2.2. Tiltak på norsk side

Margareth Bergesen, Mattilsynet orienterer om tiltak på norsk side. Status i dag, åtte elver i to regioner er gyroinfisert (Driva og Drammens regioner) i Norge. Sjansen for spredning *intern* i Norge vurderes å ikke være så stor pga. godt regelverk. Skibotnelva er sist behandlet, og nå midt i friskmeldingsprogram. Friskmelding i 2022. Bekymringen for smitte fra Sverige og Russland er større. Smitteoverføring via aktiviteter som vannsport og friluftsliv regnes som mer risikofylt enn via f.eks. fiske, fordi fiskere som regel har mer kunnskap om hvordan de skal hindre spredning av lakseparasitten. Mattilsynet har som mål å forebygge og bekjempe. Metoder og verktøy er: tilsyn, prøvetaking, lov/ forskrift, kommunikasjon og samarbeid også internasjonalt. Forebygging skjer gjennom tilsyn og prøvetaking. Prøvetaking gjelder for kultiveringsanlegg, innlandsoppdrett, settefiskanlegg og for et risikobasert utvalg av elver. For behandlede elver utarbeides det friskmeldingsprogram i samarbeid med veterinærinstituttet. Videre arbeid med forebygging skjer gjennom gjeldende lovverk, som f.eks. sykdoms- og omsetningsforskriften, forskriften for tørking og desinfeksjon av fiskeutstyr, båter og andre gjenstander, samt restriksjoner og forbud mot flytting av akvatiske dyr. Ved påvist smitte av listeførte sykdommer (liste 3) kan Mattilsynet fastsette en kontrollområdeforskrift, denne forskrift gir restriksjoner på fiske, på flytting av fisk og vann, på utsetting, samt regler for desinfeksjon av fiskeutstyr, båter osv., og regler for innsamling av fisk som dør. *G. salaris* og vannforvaltning i planperioden 2022-2027. Målsettingen i planperioden er å hindre spredning av parasitten til nye vassdrag, samt å avgrense og bekjempe ev. nye infeksjoner. Videre

deltar Mattilsynet i internasjonalt arbeid, gjennom blant annet, EUs fiskehelsesdirektiv, ESAs Avtale om tilleggsgarantier, OIE Aquatic code og NASCOs Road map. Mattilsynet utarbeidet og distribuerer informasjon på ulike språk, som plakater, brosjyrer og sin nettside. Den oppdaterte beredskapsplanen er bedre harmonisert med EUs fiskehelsesdirektiv og OIE-krav. Les mer om gyro på mattilsynets nettside: https://www.mattilsynet.no/fisk_og_akvakultur/fiskehelse/fiske_og_skjellsykdommer/gyro/

10.2.3. Tiltak i Tulomaelvavassdraget, Russland

Olga Ivanitskaja fra veterinærdirektoratet i Murmansk-region orienterer om forekomsten av *Gyrodactylus salaris* i Tulomavassdraget i Russland. I Murmansk-regionen har man hatt oppfølging av forekomsten av *G. salaris* siden 1996 etter at parasitten ble oppdaget på fiskeoppdrettsanlegg i Tulomaelva. Prøver ble i årene 2017-2018 tatt i de fem oppdrettsanleggene i Tulomaelva og lakseparasitten ble funnet på tre anlegg. Intensiteten og hyppigheten av parasittforekomsten er overvåket på disse tre anleggene i perioden 2015-2021.

Midlertidige begrensninger er satt i Russland for opprettelse av nye fiskeoppdrettsanlegg i områder med forekomst av atlantisk laks. Videre har man gitt bestemmelser om desinfisering og regelmessig overvåking på oppdrettsanlegg. Settefiskmateriale fra andre steder kan bare innføres til nye områder hvis det er dokumentert at det ikke er gyro-smitte. Videre opplyses fiskeoppdrettsanlegg, fiskere, lokalbefolkning og tilreisende om krav om desinfisering av fiskeutstyr.

Diskusjon og spørsmål:

- *Mika Aikio spør om hva slags trussel man anser vannskuterferdsel på Tana til å være?*
- *Hanna Kuukka-Anttila svarer at vannskutere burde tørkes eller desinfiseres før det benyttes i nye vassdrag.*
- *Erlend Eide kommenterer at det kan bli igjen vannrester, eller til og med døde fisk eller fiskerester i en vannskuter; kan ikke desinfiseres ordentlig (uten å kjøre gjennom desinfisering).*
- *Anne Smeland spør Mattilsynet om man har vurdert og om det kan innføres buffersone i Norge mot smittede områder?*

Konklusjon: Møteleder slår fast at vi er bekymret for risikoen for spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i området.

10.3 Situasjonsrapport om pukkellaks

Eirik Frøiland, Statsforvalteren i Troms og Finnmark orienterer om pukkellakssituasjonen i Finnmark. Trenden er økende, og bestander er selvreproduserende. Stor økning fra 2019 til 2021. Foreløpige tall fra 2021 er 9242 pukkellaks i sportsfiske og 102 770 pukkellaks i tiltaksfiske, totalt over 112 000 pukkellaks fanget. Mest pukkellaks i Øst-Finnmark, men det fanges også pukkellaks i Troms, Vest- og Midt-Finnmark. Vitenskapsrådet for lakseforvaltning vurderer risikoen for ytterligere skade og påvirkningsgrad til å være høy. Artsdatabanken vurderer pukkellaksen til å ha stort invasjonspotensiale og fare for videre ekspansjon, og konkluderer med at vi har lite kunnskap om økologiske effekter og pukkellaksen havner i kategorien for høy risiko. Statlige tiltak (Norge): risikovurdering fra Vitenskapsrådet for mat og miljø (VKM) og Forslag til handlingsplan mot pukkellaks. Kunnskapsbehov: forstyrrer pukkellaksen stedegne arter i elva, konkurranse om mat med stedegne arter, hvor mye pukkellaks returnerer til elva den er klekket i, er pukkellaksen en trussel mot elvemusling, hvordan påvirker tonnevis med råttne pukkellaks vannkvaliteten i elva og blir det flere predatorer som følge av mer mat i pukkellaksårene.

Utviklingen i Russland: stor økning siden 2015 til 2021 med svært store gytebestander, for eksempel i Varzuga. Ingen bevis for direkte negative effekter på atlantisk laks, men det er observert svært dårlig vannkvalitet i elver der mye pukkellaks råtnet etter gyting, samt det er observert en tendens til at en andel pukkellaks nå gyter senere enn tidligere, og dermed samtidig med atlantisk laks.

Konklusjon: Kommisjonen tar orienteringene under punkt 10. til etterretning. Det utarbeides anbefaling om Tiltak for å kontrollere pukkellaks i grenselver. Videre er det fortsatt stor bekymring for smitte av *Gyrodactylus salaris*, temaet tas opp på neste års møte.

11. Anbefalinger og konklusjoner

Etter diskusjonen slår møtelederen Lisa Bjørnsdatter Helgason fast at kommisjonen godtar alle tre anbefalinger i deres siste format.

1. Tiltak for å kontrollere forekomsten av pukellaks i grenseelver
2. Iverksettelse av tiltaksprogram for Pasvikvassdragets flerbruksplan
3. Miljøovervåking i grenseområdene mellom Norge, Finland og Russland

Møteleder foreslår at vi opprettholder anbefalingen fra 2019 angående *Gyrodactylus salaris* og gjør små endringer i den. Den finske delegasjonens varaformann Outi Mähönen foreslår at begge anbefalinger fra 2019 tas opp til behandling neste år og at nye anbefalinger lages basert på dem.

Konklusjoner fra møtet er:

Konklusjon: Det utarbeides reviderte anbefalinger angående *Gyrodactylus salaris* til møtet i 2022.

Konklusjon: Vannskuterforbud: kommisjonen ønsker å følge med på situasjonen og tar opp temaet om vannskuterforbud ved behov. Bekymringen er gyro-smitte.

Konklusjoner: Mudring i Leirpollen og gravingen i Patoniva. Kommisjonen ønsker å bli holdt orientert i begge saker og de tas opp på neste møte.

Konklusjoner: Videre samarbeid om miljøovervåking og vannkvalitet i Tanavassdraget er viktig. Viktig at kommunene jobber videre med vannforsyning og avløpsamarbeid over grensa.

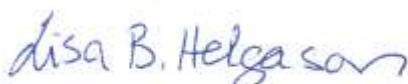
Konklusjon: Formannen konstaterer at man fortsatt er bekymret for smitte av *Gyrodactylus salaris* i våre områder, saken tas opp på neste års møte.

12. Kommisjonens neste møte

Outi Mähönen meddeler at neste års møte avholdes i Enare. Hold av uke 36 (dato: 5.9.2022-).

13. Avslutning av møtet

Norsk formann Lisa B. Helgason takker alle fremmøtte til møtet, de som deltatt i forberedelsene, tolker, teknikere, sakkyndige og kommisjonens medlemmer. Møtet avsluttedes kl. 10.40, den 10.11.2021.

Lisa B. Helgason
Norsk formann

Timo Jokelainen
Finsk formann

Vedlegg: Deltagerliste
Anbefalinger 2021